

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXI. ÉVFOLYAM • 677. SZÁM

1.

2017. JANUÁR

SZÓCS MARGIT

Újévi tárlat

Hahóóóó, hahóóóó, hallja, aki halló! Hirdetik minden sarkon, hőmezőn, jégcsapos parton, hogy megnyílt az Újévi Tárlat – süvöltötte széltebehosszába Rikkancs Szigfrid, a sarki szél.

Nyomában rég nem látott nyüzsgés bizsergette a havas tájat. Tipegve, trappolva, úszva, kúszva, érkezett az állatnépség a Négyvölgy Galériába. Éppen idejében, mert Hidegkúty Samu, a jegesmedve már bele is kezdett tárlatmegnyitó beszédébe:

– Hódolatom az egybegyűlteknak! Mindenki, aki e fagyszerű pillanatban jelen van, láthatja, hogy tájainkon a művészet nemcsak hébe-hóba jégvirágozik, hanem olvadozó gleccserként árasztja kiváló alkotásait...

Az ünnepi beszédbe váratlanul egy pimasz hang keveredett:

– Lárifári, tele a hócipőm ezzel az ostoba szónoklattal!

A közbekotyogó nem volt más, mint a felvágott nyelvű Rozmáriskó, aki megátalkodott ünneprontó hírében állt. Mellette is termett két kigyúrt rendfenntartó.

– Hohó, kisasszonyka, jegelje a nyelvét, mert különben elküldjük melegebb éghajlatra! – szikrázott a fenyegetés.

– Fújja el az északi szél az ilyen hóhányókat – nyelvelt vissza a hóbortos rozmárfuska, és alámerült a közeli lék vizébe.

Mire a perpatvar véget ért, Hidegkúty Samu a művészek bemutatásánál tartott:

– Az első völgyben Pingvince jégkarcait láthatják. A művész a kriksz-kraksz stílus legjelesebb képviselője. Sikerének legfőbb titka bámulatos karomtechnikája.

Pingvince kidüllesztett mellel feszített vadonatúj frakkjában.

– A második völgyben – folytatta Hidegkúty Samu – Medveronika lábnyomat-sorozatát csodálhatjuk meg. A felületes szem-

lélő azt gondolhatja: ugyan mitől művészet tizenkét jegesmedvelábnym a hóban? Ám a műértő szem látja, hogy Medveronika alkotásaiban a szépség öltött lábnyomot.

Medveronika szerényen lépegetett méregdrága fehér bundájában, éppen négy friss művel gazdagítva a kiállítást.

Hidegkúty Samu így folytatta:

– A harmadik völgyben a hóbuckaművészet remekművei sorakoznak. Fókarolina hóbuckái a fehér harminchét árnyalatában tündökölnék. Űdítően színpompás látvány.

Fókarolina kecsesen hevert legvakítóbb hóbuckáján.

– És végül itt, a negyedik völgyben – mutatott maga elé Samu – Rozmáriusz jég-tükreit tekinthetjük meg. E műalkotások különféle címeket viselnek: *A sarkvidék legszebb állata*, *A hómezők legvonzóbb lénye*, *A legbájosabb teremtmény...* és így tovább. A művek magukért beszélnek. Kérem, fadjanak közelebb, és pillantsanak rájuk – biztatta Hidegkúty Samu a látogatókat.

A nógatásra az eddig fegyelmezett tömeg megrohmozta a jégtükröket. Mindenki odavolt önmaga látványától.

– Csodálatos! Fantasztikus! Káprázatos! Isteni! Elragadó!... – kiáltották.

Ám miközben áradoztak, fergeteges hóvihár kerekedett, és behavazta mindahányat. Mire észbe kaptak volna, maguk is műtárgyakká váltak; mozdulataik félbemaradtak, hősobrokká merevedtek.

A vihar után felragyogott a sarki fény; sárgás-kékes-zöldes-lilás tündöklés árasztotta el a Négyvölgy Galériát.

Rozmáriskó éppen ekkor bújt elő a lék üregéből. Szédítő látvány fogadta.

– Bámulatos szoborcsoport, mennyei hangulatvilágítás! Nem kétséges, ez az eddigi legsikeresebb kiállítás – ismerte el a finnyás rozmárlány.

**Új és régi év,
új és régi Napsugár
homloka dől egymásnak.
Egyedül mindkettő felemás lenne.
Nélkületek fél ez a Napsugár is.
Kerekítsük együtt egészé
lapunkat, arcunkat,
új esztendőnket!**

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Új év, régi év

Két év homloka dől egymásnak,
Szemükben gondolatok sorjáznak.
– Most kezdődöm, s voltam mégis.
– Régi vagyok, és születek mégis.

– Vártam jöttöd, egy éve van éppen.
– Nem kell várnod, már ideértem.
Két év homloka dől egymásnak,
Egymást nézik, valamit látnak.

A tűz és a szűr

Tudjátok, hogy régen a pásztorok élétéhez nélkülözhetetlen volt a tűz, és fontos volt a szűr?

Mesebeli időkben történt, amit most elmondok nektek. Biharországban élt egy öreg pásztor és három bojtárlegény. Egyszer a gonosz panyó* ellopta tőlük a tüzet bosszúból, mert az öreg pásztor nem adta neki hófehér tollú, beszélő galambját.

– Így nem tudunk vigyázni a csordára – szomorkodott az öreg. – Tűz nélkül nincs meleg étel, se világosság, s a vadállatoktól sem tudjuk megvédeni magunkat.

Megszólal a galamb:

– Én tudom, hol található a tűzkő, a tapló és az acél, amellyel újra tüzet gyújthattok.

Azzal elmesélte, hogy merre, s hol lehetők ezek a készségek.

– Megkeresem, ha addig élek is! – ugrott fel a legkisebb bojtár.

Az öreg pásztor útravalóul a kisbojtár vállára vetette a saját szűrét, társai jó szencsét kívántak neki, s indult is. A galamb mutatta az utat.

Mentek, mendegéltek, amikor egy csiribiri* fehér kígyócska vonzódott elébük.

– Segíts rajtam, kisbojtár – sziszegte –, nincs erőm továbbmenni!

A kisbojtár lenyújtotta a botját, a kígyó feltekeredett rá, így folytatták útjukat.

Kis idő múlva egy remegő rókára leltek.

– Segíts rajtam, kisbojtár! – rimánkodott a róka. – A vadász prémet csinál a bundából, ha megtalál.

A kisbojtár lehajolt, s a róka beugrott a szüre ujjába. Estére elértek a Csodavárhoz, melyben a tűzkő volt elrejtve. Olyan sötét volt, hogy az orruk hegyéig sem láttak.

A róka kiugrott a szűr ujjából, s azt mondta:

– Jótét helyébe jót várj. Itt ez a szőr, ha megdörzsölöd, sötétben is látsz.

A kisbojtár úgy is tett. Belépett a vár sziklakapuján, átment a fekete termeken, s megtalálta a tűzkövet. Erszényébe tette, s indult tovább. Kanyargós folyóhoz ért, ahol az öreg Berettyó halászott. A kisbojtár köszöntötte illendően. Az öreg csónakjával elvitte a Sárrétig. Itt állt a tetejetlen fa.

– A griffmadár fészében van a tapló – búgta a galamb.

– Hogy juthatnék föl? – sóhajtott a kisbojtár.

– Egyet se búsulj! – sziszegte a kígyó. – Itt a bőröm. Készíts belőle sarut, s úgy tudsz majd kúszni, mint én.

Azzal megrázkódott, s lehullt róla a kígyóbőr. Megköszönte a kisbojtár, s mikor kész volt a saru, hát láss csodát, úgy kúszott a fatörzsön, akár egy kígyó. Nemso-kára a tapló is az erszényébe került.

Már csak a tűzcsiholó hiányzik – búgta a galamb. – Azt egyedül az óriás kovács készíti. Itt egy tollam, ha bajban lennél, fújj rá, s láthatatlanná válsz.

A kovács hatalmas kalapácsa már mesziről csengett-bongott.

– Adjon Isten jó napot! – köszönt illendően a kisbojtár. – Egy darabka acélért jöttem. Az árát szívesen megfizetem.

Méregette az óriás a jövevényt. Szeme megakadt a csicsós* szűrén.

– Add nekem a szűrődet! – dörögte.

– Nem adhatom – rázta fejét a kisbojtár –, mert az öreg pásztoré. Ez védi őt a pusztán széltől, esőtől, naptól. Inkább beállok hozzád inasnak.

– Nálam három nap egy esztendő – harsogta az óriás –, ha kiállod, tiéd az acéldarab. Menj az udvarra, ott találsz egy hatalmas mennykővasat. Azt őrizd nekem három napig egy álló helyedben. Ha elmozdulsz mellőle, tűzbe vetlek!

A kisbojtár az első éjszakát még éberén állta, de másnap már erősen fáradt volt. Este gondolt egyet, botjára akasztotta szűrét, tetejébe csapta kalapját, ő pedig a bokorban aludt reggelig. Az óriás úgy látta, hogy ott áll a mennykő mellett rendületlenül. Még kiállja a próbát – gondolta mérgesen. Tűzbe akarta vetni a kisbojtárt, a szűrét pedig megtartani magának. De a bojtár ráfújt a tollra, s nyomban láthatatlanná vált.

– Akinek nem szüre, ne vegye magára! – kiáltotta, felkapta az acéldarabot, s már ott sem volt.

A pusztára érve az acéllal megütötte a kovakövet, a kiugrott szikrával meggyújtotta a taplót, s ismét ropogó tűz mellett melegedtek. Aztán a szűrükre heveredtek, s aludtak, mint a bunda.

* *panyó*: vénasszony; *csiribiri*: apró; *csicsós*: szép, díszes

Bihar ma két országba szakadt magyar tájegység, de amit a határ elválaszt, egybeölti a Berettyó és a Körösök vize, összekötik a közös szokások, a viselet, a mesekincs. Ugyanaz a királyi cifraszűr borul rá védőn a szalontai és a berettyóújfalusi pásztorok vállára.

GYŐZTES CSATÁNK • HŐSÖK, VITEZEK! A POZSONYI CSATA

Július 4-e nemzeti ünnepünk kellene legyen, de legtöbben azt sem tudják, mi történt e napon. 1110 évvel ezelőtt, 907. július 3–7-e között Árpád seregei a magyar történelem legreménytelenebb csatáját fényes diadalra fordították. E győzelemnek köszönhetjük, hogy megmaradtunk a Kárpát-medencében.

Árpád népe jogos tulajdonába tért vissza a Kárpát-medencébe. Atila hunjainak ittmaradt utódai, a székelyek 15 000 lovas katonával, az avarok hét vezérükkel testvérként várták, szabadítóként köszöntötték a bevonuló magyarokat.

Hol tartották az első országgyűlést a honvisszafoglaló magyar vezérek?

Árpád nagyfejedelem összehívta a nemzetségfőket, szert tartottak, méltányos és igazságos törvényeket hoztak.

Jól védett határsávot, gyepűrendszert alakítottak ki, kijelölték a törzsek szálláshelyét és feladatait, majd hozzáfogtak a gazdálkodáshoz, kézművesiparhoz, kereskedelemhez. Hamar kiderült, hogy őseink nemcsak katonai fölényben vannak az akkori Európával szemben, hanem társa-

dalmi rendjük, anyagi és szellemi kultúrájuk is sokkal magasabbrendű.

Nugat-Európa a X. századra hatalmas és erkölcsileg egyaránt szétesett: a háromba osztott Frank Birodalomban kiskirályok, fejedelmek, örgrófok, városállamok csatáztak egymással. Fő fegyverük az összeesküvés, az árulás, a gyilkosság volt. Irigyen és aggodalommal figyelték a magyar fejedelemség megerősödését.

Először csellel próbálkoztak. 904-ben béketárgyalásra hívták Árpád katonai helyettesét, Kurszán kendét, és meggyilkolták. Félve a magyarok jogos bosszújától, eldöntötték, hogy megsemmisítenek minket. Egész Nyugat-Európa összefogott ellenünk. A Keleti Frank Birodalom királya, Gyermek Lajos elrendelte: *A magyarok kiirtassanak. (Decretum: ugros eliminandos esse.)* 907-ben a bécsi medencében gyülekeztek a király, a fejedelmek, örgrófok, grófok, püspökök hadai. 110 000 nehézfegyveres és 100 hajó indult Magyar-

ország ellen. Árpád 35 000 harccsal legyőzte a háromszoros túlerőt. Hogyan?

A magyar fürkészek kikémlelték a németek minden hadmozdulatát, és a hírvivők 24 órán belül a Szer, azaz a Vezérek Tanácsa előtt voltak. Árpád az otthonmaradókat sem hagyhatta védelem nélkül, ezért minden törzs fél haderejét, vagyis hét fél töményt hívott hadba (egy tömény 10 századból, 10 000 katonából állt).

Mire a nehezen mozgó német-frank páncélos gyalogság Pozsony közelébe, Hainburg-Beregvárhoz ért, a magyar lovasíjászok már rég elfoglalták helyüket a Duna déli partjának szikláin, szorosaiban, erdeiben, mocsaraiban és síkján. Árpád a Barnahegyről az egész terepet belátva irányította a csatát.

A támadók három seregre oszlottak. A közel 60 ezres fősereget Luitpold őrgróf vezette a Duna bal partján. A Duna jobb partján Dietmar salzburgi érsek vonult 40 000 páncélossal. A hajóhad, élen Sieghard herceggel még 10 000 gyalogost, a tartalék fegyverzetet és a három hadegység teljes ellátmányát szállította.

Maga a király a tartalék sereggel Ennsburgban maradt.

Kisebb magyar csapatok éjjel-nappal rajtaütésekkel zaklatták az ellenség déli szárnyát. Július 3-án a hajóhad már lehorgonyzott, amikor a Barnahegy északi lejtőiről olajjal átitatott, taplós nyílveszők zuhogtak rá. A lángba borult hajók rendre süllyedtek el, mert a bűvárok megfúrták oldalukat. Senki sem menekülhetett: páncélban bajos úszni, a parton meg nyílzápor és feneketlen mocsár várta őket. Odaveszett a tízezres sereg, a teljes rako-

mány és annak esélye, hogy hajóhíd köthesse össze a déli és északi hadosztályt.

Július 4-én és 5-én semmisült meg a déli sereg. Egy részüket a szorosba csalta, többségüket a síkon, nyílt csatában győzte le a magyar könnyűlovasság. Pártus őseik taktikájával, egymást váltva, mindig pihent seregekkel tizedelték az ellenséget, majd sztyeppei harcmodorral menekülést színeltek, hogy hirtelen visszafordulva végzetes csapást mérjenek üldözőikre.

Július 6-án a magyar sereg felkészült a Dunán való átkelésre. Íjukat, nyilaikat vízhatlan, viaszos zsákba rejtették, lovukra felfújt bőrtömlőt kötöztek, és amint leszállt az éj, a nyeregbe kapaszkodva átúszták a Dunát. Fegyver nem csörrent, pata nem dobbant, néma csendben kerítette be a magyar sereg a bajorokat. Éjjel kettőkor felharsant Árpád harci kürtje. Öldöklő csata következett, amelyet csak néhány tucat támadó élt túl. Ennsburg felé menekültek nyomukban a magyarokkal, akik itt a király seregét is szétverték.

Maga Gyermeke Lajos Passauig meg sem állt, és többé nem is mert bajor földön tartózkodni, annyira félt a magyaroktól.

De mi is nagy árat fizettünk a győzelemért: elesett a fejedelem három fia, Tarhos, Üllő és Jutas, a csata után nem sokkal maga Árpád is belehalt sebeibe.

A pozsonyi leckéből minden ellenségünk tanult: 123 évig senki nem merte megtámadni országunkat.

Hát mi? Vajon büszkék vagyunk őseink nagyszerű diadalára? Tanuljuk meg Árpád magyarjaitól, hogy hittel, tudással, közösen vállalt áldozattal a legsötétebb reménytelenséget is győzelemmé lehet fényesíteni.

Zsigmond Emese

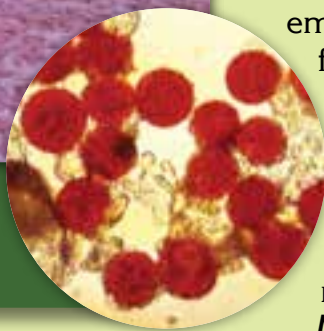

Októberi megfejtések: A szkíta aranyoszobor Hunort és Magort ábrázolja, amint hátukat egymásnak vetve, egymást támasztva-védve harcolnak. A szkítáknak is szent állatuk volt a szarvas, hiszen ők is a mi őseink, a csodaszarvasról szóló eredetmondájuk ugyanaz, mint nekünk. **Nyertesek:** Balogh Ágnes, Veress Kinga, Marosvásárhely; Kovács Koppány, Barót.

Milyen színű a hó?

Nem eperfagyi, hanem vörös hóalga

Kisköpe

Andersen dán író meséjének két gyerekhőse izgalmas kalandokat él meg a hó és jég birodalmában. Mi a mese címe, és hogy hívják a gyerekeket?

Októberi megfejtés: Sokféle csapatjátékot soroltatok fel, és úgy érzitek, hogy mindenik az összetartást, egymásra figyelést, segítőkészséget, akaraterőt, kitartást fejleszti.
Nyertesek: Ágoston Viktória, Biharszentjános; Csete Borbála, Kolozsvár; a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola II. E osztálya.

Micsoda kérdés?! Hát természetesen: fehér! Ha valami tiszta, makulátlan, azt mondjuk rá: hófehér.

De vajon mindig fehér a hó?

Eperfagylalt színű hó. A magas hegységek: Alpok, Andok hómezőin néhol rózsaszínű foltok láthatók. Szabad szemmel semmi különleges nem észlelhető rajta, és természetesen az íze sem emlékeztet az eperfagylaltéra. A mikroszkóp azonban megfejtje a rejtélyt: kiderül, hogy a hókristályok között rengeteg egysejtű vörös hóalga (más néven hómoszat) található. A többi növényhez hasonlóan ez az apró növényke is zöld színű klorofilt tartalmaz, amely lehetővé teszi, hogy a napfény szolgáltatja energiájával létéhez szükséges tápanyagokat állítson elő. Zöld színe azonban nem látszik, mert egy olyan vörös festéket is termel, ami elfedi a zöld színt. Ennek a vörös festékanyagoknak ugyanaz a szerepe, mint az ember hőszemüvegének: kiszűri a napfényből a káros ibolyántúli sugarakat.

Ezeknek az egysejtű moszatoknak finom nyúlványaik, úgynevezett ostoraik vannak, amelyekkel csapkodva mozognak a hóban, s mindig abban a rétegben helyezkednek el, amelyben számukra éppen megfelelő a fény erőssége.

A hó fekete is lehet akkor, ha nagyon elszaporodnak benne az egyszerű ugróvilla rovarok és a gleccsersáskák. Ezek fekete színűek, így elnyelik a napfényt, ami a létükhöz szükséges energiát biztosítja. Mintha csak „nap-elemmel működnének”.

Remekül alkalmazkodtak a dermesztő hideghez. Testnedveikben fagyálló anyag található, ez biztosítja életben maradásukat. Testhőmérsékletük 0 Celsius-fok körül van, s ez éppen megfelelő életműködéseik lebonyolításához. Ha viszont meleg kezünkbe vesszük őket, „hőgutát” kapnak, és elpusztulnak.

Virággal, elpusztult rovarokkal táplálkoznak, amiket a mindig fúvó szelek szállítanak oda. Szárnyuk nincs, mert annak csapkodása sok energiát igényelne, s azzal a nagy hidegben bizony „takarékoskodniuk” kell.

Az itt élő **skorpiólégy** lábízületeiben van egy apró, rugalmas párna, amelyet megfeszülő izmai lassan összenyomnak, majd ebben a helyzetben rögzítenek. Ha a rovar veszély fe-

nyegeti, ellazítja izmait, ezáltal „kioldja” a párnát, az robbanásszerűen kitágul és – mintha csak rugó lökné a magasba – a rovar messzire pattan „hoppo maradt” ellenségének orra előtt.

Mint az ilyen „fagyos” élőlényeknél várható, fejlődésük nagyon lassú. Például a **gleccsersáska** petéjének egy évre van szüksége ahhoz, hogy kikeljen, a lárva pedig öt év alatt éri el a felnőtt kort.

BITAY ÉVA

Mit gondol...

a cica? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

Miből van a néger hóember?
Gleccsersáskás hóból!

Azért a fehér az igazi... A havas erdő attól oly szép, hogy lelkében zöld lomb susog

MIT GONDOL A MEDVE?

Az októberi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Többet az életben nem vízicsatázom!
- Hú, de gyorsak ezek a halak! Csak ne volnának olyan finomak!
- Micsoda hőség! Jólesne egy pár hideg halacska.
- Kikészített ez az erdei vízipark. Vajon mit szeretnek rajta a bocskok?
- Kidöntve is nehéz volt felmászni erre a fára, hát még, ha állna!
- Bocsnat, hogy a reggel elhagytalak, de én szeretlek, ágyikóm!
- Elég volt a halászásból, egy kis téli álomra vágyom.

- Jó volt a fürdés, jöhet a hátmasszázs, vagy legalább a hajszárító!
- Vadászok jönnek! Ha nem mozdulok, hát-ha fakéregnek néznek...
- Mikor elmentem aludni, Maci Lacinak hívtak, most már Medve László a nevem.
- Medvevasárnap van, ne zavarjatok! Ki varkarija meg a hátam?

Szabó Beáta, Seprőd; **Csete Borbála**, Furu Ákos, Kolozsvár; **Biszak Hanna**, Kézdivásárhely; a **gyergyószentmiklósi** Fogarasy Mihály és a Kós Károly Iskola III. A osztálya; az **ivói** III-IV.; a **lövétei** III. A és B osztály

Kvak, a hópehelyszakértő

Boldog új esztendőt,
kis barátaim!

Nagyanyáink még sziporkázó hóban köszöntötték az újévet, mi legtöbbször csak álmodunk a fehér Karácsonyról, télről. Ez azért van, mert egyre melegszik Földünk éghajlata. Bár sokan azt állítják, nem is létezik, a globális felmelegedés fokozódó veszélyt jelent a természet számára, és ennek bizony az ember az okozója: az esztelen mértékű ipari termelés, energiafogyasztás, környezetszennyezés. Kérlek, ti legyetek felelősebb felnőttek, különben elpusztul Földünk csodálatos élővilága, s vele együtt mi is.

Miért sajnáljuk a havat? Hiszen nem élőlény! – mondhatjátok. Nem él, de feltétele az életnek: takaró, mely megvédi növényeinket a fagytól, víztartály, mely tavasszal bőven itatja a földet. A hó a legjobb téli játék. A havas táj kedvenc témája festőnek, fényképésznek.

Ha közelről vizsgálod, csodákra bukkansz. Tudtad, hogy nincs két egyforma hópehely?

A szabályos, szép kristályok valójában fagyott esőcseppek. Azért fehérek, mert a kristályos szerkezet visszaveri a fényt. Vedd kesztyűs tenyeredbe, és tanulmányozd nagyítóval a hópihét. Legtöbbször hat- vagy nyolcszögű. Bonyolultabb formák akkor jönnek létre, amikor a hópehely különböző hőmérsékletű és páratartalmú légtömegeken halad át.

Wilson Alwyn Bentley 1885-től kezdve több ezer hókristályt fotózott le mikroszkóp alatt.

A hópehely egyszerűsített rajza a fagypont jelképe: meteorológusok térképein, közleke-

dési táblákon, hűtőautókon egyaránt találkoztok vele.

A hópihe a Karácsonynak is egyik kedvelt dísze. Fehér papírból könnyen kivághatod.

Én is fényképeztem, rajzoltam nektek néhány hókristályt.

Most pedig sapka, sál, kesztyű, nagytű és fényképezőgép! Irány a hóhelyvadászat!

Küldjétek el nekem is a zsákmányt. Egyedi és csodaszép lesz, ebben biztos vagyok. BRREKK!

**Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA**

Küldj te is természetet
ábrázoló felvételt
vagy rajzot!

Gabri Aaliyah,
Nagykároly

Sövény Julianna,
Gyergyószentmiklós

Gergely Biborka,
Gyergyószentmiklós

Rejtvénypályázat

VAJNÁR ILONA nyugdíjas tanító néni nem is egy, de három rejtvényt készített az ünnepi lapszámba. Mindegyik megfejtése a Napsugárral kapcsolatos.

A Rejtvénykirály

1

A Napsugár három rovatának címét olvashatod ki a három sárga oszlopból.

VÍZSZINTES

1. Indító ok
5. B osztályba járó tanuló
8. Mező
9. H..., p... – varázsszó
11. Kádár Péter névjegye
12. ...-mászó – például a csiga
13. Balti nép (ÉSZT)
14. Rajtol a szélein!
15. Épület, szoba oldala
17. Lószín
18. Illés Lajos névjegye
19. Majdnem megzabál!
21. Figyelmeztet, megdorgál
23. Biza, a közepén!
24. Sziget az Égei-tengerben (KÉROSZ)
25. Le
26. Becézett Aranka
27. Román férfinév (AVRAM)

FÜGGŐLEGES

1. Rovatcím a Napsugárban
2. Nemzet

1	2	3	O	4		5	6	7
8				9	10			
11			12					
A		13					14	
15	16			A		17		
18			19		20			S
21		22					23	
24				SZ		25		
26				27	V			

3. Adta a közepén!
4. Sorozat és mesealak a Napsugárban
5. Bánatos
6. ...vesz, meglát
7. Rovatcím a Napsugárban
10. Vízmerő hely
12. Bocsvég!
13. Létezik
16. Lejut a völgybe
17. Például, rövidítve
19. AZO
20. Színlelt, hamis
22. Sarki páratlan betűi
23. Becézett Ilona
25. Avarszélek!

Nyertesek

Az októberi rejtvénypályázat megfejtése: *Paripája sűrű felhő, a hintója őszi szél.* Nyertesek: **Bencsik Veronika**, Csíkszereda; a nagyváradai 11-es Iskola IV. B; a marosludasi 1-es Iskola III. D osztálya; a szilágyperecseni III. B; a kézdiszentléleki IV. A osztály.

Lacika és a téli sportok – két vicces képsor egy régi Napsugárból.

2

A lap egyik állandó szereplőjének a nevét a kiemelt, sárga oszlopból olvashatod ki, egy másikét pedig a pöttyökkel jelölt kockákból, a számolás sorrendjében.

1. Tréfa, vidámság
2. A ház legalsó része
3. Nem érdes
4. Zsilip eleje!
5. Szalonnát főz
6. Nagyobb séta, kirándulás
7. ..., jelen, jövő
8. Hűlés vége!
9. Régi űrmérték
10. Medál, sportoló kapja
11. Tejtermék
12. Vásznonból készült csomagolóeszköz

Decemberi megfejtések

1. Földrajzi atlasz, fényképezőgép, gyöngyfűző készlet.
3. ... a családi pótlék.

Túros Anna,
Marosvásárhely

1		5	K	
2		L		6
3		2	M	
4				
5		B		L
6		Ú		
7			L	
8				
9		É	1	A
10		R		
11			J	
12		S		4

3

A bűvös négyzetbe vízszintesen és függőlegesen ugyanazokat a szavakat kell beírnod. A megfejtés a Napsugár egyik szereplője.

1	2	3	4
2			
3			
4			Ó

1. A megfejtés
2. Becézett Viktória
3. Nagyon szeretne, szándékozik
4. Büntetést kiszab

Találd ki!

1

Kedves Napsugár! Ezt kívánjuk neked nagy szeretettel szülinapod alkalmából.

A magyarlapádi III. osztály

1. Ott ellentéte
2. Kevés ellentéte
3. Gyúfával gyújtják meg
4. Szántóeszköz
5. Melegítő égitestünk
6. Nem halott
7. Titkon figyel
8. Öt meg öt
9. Máj váladéka
10. Por és víz keveréke
11. Ragadozó madár
12. Becézett Emese
13. Tagadószó

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
12			

Két rejtvény nagyszüleid Napsugarából

2

Hogy jut a sízó a menedékházhoz?

3

A kezdőbetűkből olvasd ki a szólást.

Szólj, szám!

1. A Napsugár nyelvőr rovata 18 éves. *Szólj, szám!* Vajon mire biztat, bátorít ez a cím? Hogy szól, és mit jelent az alapjául szolgáló közmondás? Keressetek még hasonló üzenetű szólásokat, közmondásokat.

2. Szórólap, napilap, havilap, képesújság, hírújság, magazin, folyóirat. Melyik idegen eredetű a felsorolt szavak közül? Melyik illik a Napsugárra? Miért?

3. Divat? Sajnáljuk az időt, a pénzt, hogy épkézláb szavakkal beszéljünk, levelezzünk, üzengessünk? Ha így folytatjuk, elfelejtünk magyarul, és csak makogni vagy inkább mikignyi fogunk. Fordítsátok le mai dili-nyelvről magyarra a következő mondatokat: **Nem talizunk, mert a csajszi harizik. A szülinapi partim a mekiben lesz. Üncsi a buli. Fincsi az ubi. Fanti a sali. Puhi a sapi. Légyszi, egy papizsepit. Köszí. Szívi. Viszhall.**

Szó-móka

- Mi az, ha valakit hógolyóval eltalálnak?
- Télitalálat.
.....
- Milyen a beteg házaspár?
- Lázaspár.
.....
- Hogy nevezik a zongoraórát?
- Zongóra.
.....
- Ha Guszti valamit rejteget...
- Gusztitkol.
.....
- Hogyan szólítja a kis sav az anyját?
- Savanyú!!!

Októberi megfejtések: 1. katona – harcos, vitéz, huszár, hadfi, hadvezér, tiszt, tizedes, százados, ezredes, őrnagy, parancsnok, tábornok, baka, közkatona, zsoldos, janicsár... 2. kezel – kezlet fog, gyógyít, lekezel – lenéz, semmibe vesz, kikezel – meggyógyít, elkezel vagy félrekezel – rossz gyógyszert, kezelést alkalmaz, kezeskedik – jótáll, vállalja a felelősséget valakiért, kezlet fog – jobbajával megszorítja valaki jobb kezét, kézfogó – eljegyzés 3. A **fokos** szó töve, a **fok** valaminek a tompa felét jelenti, a **fokos** egyik fele hegyes, a másik szélesebb. A **szablya** töve, a **szab** ige vágást jelent. A **kard** szótöve a **kar**, hiszen ez a fegyver a karra hasonlít, és a kart hosszabbítja meg, segíti a harcban. **Nyertesek:** **Czédula Ingrid**, Marosvásárhely; a **gyergyószentmiklósi Kós Károly Iskola III. A osztálya**; a **lövetei III. B osztály**.

MASZAT MŰVÉSZ FANTÁZIÁL

Boldog születésnapot, Isten éltesen, kedves Napsugár! *Csongrádi Kata* dalával kívánok Neked ezután is sok-sok színes vidámságot, verset, mesét, rajzot, festményt, maszatolást.

A Napsugár nem kérdezi,
hogymennyit ér a fénye.
A Napsugár nem kérdezi,
hogymit kap majd cserébe.
A Napsugár nem mérlegel,
csak tündökölve árad.
Simogat és átölel,
de nem kér érte árat...

Sok mindent ismerünk már. Színekkel, formákkal, kontrasztokkal, híres-neves képzőművészekkel és alkotásaikkal ismerkedtünk eddig.

A képalkotásban roppant sok ismeret egyesül, de rajzainkat tapasztalatunk, tudásunk mellett **képzeletünk** is irányítja.

A fantázia emberi tulajdonság. Nincs tudomásunk arról, hogy az embernél alacsonyabb rendű élőlényeknek lenne fantáziájuk. Az, hogy a tudományban, művészetben, technikában oda jutottunk, ahol tartunk, első fokon a képzeletnek köszönhető. Minden, amit létrehoztunk, először fantáziakép volt.

Sok fantáziadús játékot, napsugaras varázscsodákat kívánok Nektek az idei esztendőben is.

Vaszilij Kandinszkij (1866–1944) orosz absztrakt festő, író: *Téli tájkép*
„A szín olyan erő, mely közvetlenül hat a lélekre. A szín a billentyűzet, a szemek a kalapácsok, a lélek a zongora a húrokkal. A művész a kéz, amely játszik. Megérinti az egyik vagy másik billentyűt, és megrezegteti a lelket.”

Képzeljétek el egy csillogó hótakarós, napsugaras januári napot. Rajzolja le, amint a napsugarak táncrepdülnek a Jégtündérek szigetén. A rakoncátlan hópehelymások is beállnak a táncba. Vidám forgatag, igazi ünnepi hangulat, születésnapi buli kerekedik.

Havonta!
3 díjat!
szerezhetünk ki

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Ilyennek látná a világot e havi három díjazottunk, ha madár vagy hangya lenne: **Török Kriszta Bernadett**, Marosvásárhely (1); a **szászrégeni A. Maior Iskola IV. B osztálya** (**Gergely Linda** rajza – 2) és **Ambrus Tímea**, Segesvár (3).

3

1

2

KÖSZABÓSZAZA ÜZENETEI

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Szabó Zsuzsa tanító néni büszkén számolt be a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium II. osztályának egyik sportbüszkeségéről. Cseke Péter kitűnően tanul, lelkes Napsugár-olvasó, pedig télen-nyáron sízik. Mig ti lubicoltok, ő Ausztriában a Mölltal-gleccser haván cikázik. Itthon nemrég nyerte meg a Transalpina Kupát.

**Küldj
képet osztályodról!**

Bodoki Lili az idén Kebelén tanítja az összevont elemi osztályokat. Az ő ötlete és kérése nyomán a marosvásárhelyi Vinterio Furniture csapata felújította, színesre festette a kopott bútorokat, a folyósót, hívogató mesevilágot varázsolt az iskolába.

Marci és az elátkozott királynő
Szarvadi Arnold rajza, Belényes

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Kiss Klára tanító néni a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolából osztályának mosolyával teleink ritka vendégét, a természetes hőembert is elküldte nekünk a Napsugár 60. születésnapjára.

Címlap:
KÜRTI ANDREA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX, S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.
CUI: 210622. Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-776x

E lapszám támogatói:

ÁRPÁD FEJEDELEM

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszátok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

Ára 4 lej, 400 Ft

